

[Time: 2.30 Hrs]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
- 1. All questions are compulsory.**
 - 2. Figures to the right indicate full marks.**
 - 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.**

- Q.1** a) Explain the meaning and scope of business economics. **15**
b) Discuss the concepts of Accounting profit and Economic profit.
OR
a) Explain the Law of Supply.
b) Explain the paradox of bumper harvest.
- Q.2** a) Discuss various types of elasticity of demand. **15**
b) Explain the concepts of consumer's preferences and budget constraint.
OR
a) Explain Law of Returns to scale.
b) Derive Long Run Average Cost curve.
- Q.3** a) What are the sources of monopoly power? **15**
b) Discuss First degree price discrimination under monopoly.
OR
a) Explain wastages under monopolistic competition.
b) Explain dominant firm price leadership model under oligopoly.
- Q.4** Choose the correct option for the following **15**

1. A point inside the production possibility frontier shows _____.
a) Full employment
b) Under employment
c) Over employment
d) Disguised employment

2. What happens to the PPC when economic growth takes place?
a) The PPC shift to the right
b) The PPC shift to the left
c) The PPC becomes convex to the origin
d) The PPC becomes concave to the origin

3. Economics basically deals with the concept of _____.
- a) Poverty
 - b) Scarcity
 - c) Development
 - d) Growth
4. The invisible hand refers to _____.
- a) market mechanism
 - b) market witchcraft
 - c) market intervention
 - d) market collusion
5. The supply curve for durable goods will be _____.
- a) relatively elastic
 - b) unitary elastic
 - c) relatively inelastic
 - d) perfectly elastic
6. Due to the bandwagon effect market demand curve becomes _____.
- a) more elastic
 - b) less elastic
 - c) relatively inelastic
 - d) unitary elastic
7. With an Increase in supply, the supply curve _____.
- a) will shift to the right
 - b) will shift to the left
 - c) will shift to the backward side
 - d) will shift to the vertex
8. Market demand is _____.
- a) the sum of all individual demand
 - b) demand as prevailing average price
 - c) ability to pay the price asked
 - d) demand in a perfectly free market
9. Production function represents the inter -relationship between..... .
- a) goods and services
 - b) inputs and output
 - c) value and price
 - d) demand and supply

10. Internal economies of scale are the advantages of..... Production.

- a) small scale
- b) large scale
- c) medium scale
- d) optimum production

11. An important cause of internal diseconomies of scale is.....

- a) rising factor cost
- b) diminishing returns to management
- c) rising production cost
- d) pollution

12. Thecosts are opportunity costs of factors owned and used by the entrepreneur.

- a) explicit cost
- b) implicit cost
- c) variable cost
- d) fixed cost

13. Based on competition, the market structure has been classified into two broad categories like _____.

- a) Perfectly Competitive and Imperfectly Competitive
- b) open and closed
- c) local and national
- d) internal and international

14. _____ is a hypothetical situation, which does not apply in the real world.

- a) relative monopoly
- b) oligopoly
- c) perfect competition
- d) monopolistic competition

15. Price discrimination is easier when there are _____ markets for a firm's products.

- a) same and unique
- b) separate and distinct
- c) single and same
- d) single and unique

Q.5

Write notes on (Any 3)

15

- a) Production Possibility Frontier
- b) Determinants of demand
- c) Long run and Short run production function
- d) Learning curve
- e) Differentiate between Perfect competition and Monopoly

[वेळ: २.३०तास]

[गुण: ७५]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१** अ) व्यावसायिक अर्थशास्त्राचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा. १५
 ब) लेखा नफा आणि आर्थिक नफा या संकल्पनांची चर्चा करा.
किंवा
 अ) पुरवठ्याचा कायदा स्पष्ट करा.
 ब) हंगामातील फुगवठ्याचा (बंपर हार्वेस्टचा) विरोधाभास स्पष्ट करा.
- प्र.२** अ) मागणीच्या लवचिकतेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. १५
 ब) ग्राहकांच्या पसंती आणि अंदाजपत्रकाची मर्यादा या संकल्पना स्पष्ट करा.
किंवा
 अ) प्रमाण फळाचा नियम स्पष्ट करा.
 ब) दीर्घकालीन सरासरी वक्र स्पष्ट करा.
- प्र.३** अ) मत्तेदारी शक्तीचे स्रोत कोणते आहेत? १५
 ब) मत्तेदारी अंतर्गत प्रथम श्रेणी किंमत भेदभाव चर्चा करा.
किंवा
 अ) मत्तेदारी स्पर्धेतील अपव्यय स्पष्ट करा.
 ब) अल्पाधिकारातील वर्चस्व असणाऱ्या उद्योगसंस्थेद्वारे किंमत नेतृत्व स्पष्ट करा.
- प्र.४** खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा. १५
 १. उत्पादन शक्यता वक्राच्या आत-मधील बिंदू काय दर्शिवितो?
 अ) पूर्ण रोजगार
 ब) अल्प रोजगार
 क) अधिक रोजगार
 ड) छुपा रोजगार
 २. आर्थिक वृद्धीमुळे उत्पादन शक्यता वक्रवार कोणता परिणाम होतो?
 अ) उत्पादन शक्यता वक्र उजवीकडे सरकतो
 ब) उत्पादन शक्यता वक्र डावीकडे सरकतो
 क) उत्पादन शक्यता वक्र अंतर्गोल होतो
 ड) उत्पादन शक्यता वक्र बहिर्गोल होतो

३. मूलतः अर्थशास्त्राचा पुढील पैकी कोणत्या संकल्पनेबरोबर संबंध आहे?

- अ) दारिद्र्य
- ब) दुर्मिळता
- क) विकास
- ड) वृद्धी

४. अदृश्य हात म्हणजे काय ?

- अ) बाजारी यंत्रणा
- ब) बाजारी जादूटोणा
- क) बाजारी हस्तक्षेप
- ड) बाजारी एकत्रीकरण

५. टिकाऊ वस्तुंसाठी पुरवठा वक्र _____ असेल

- अ) तुलनेने लवचिक
- ब) एकक लवचिक
- क) तुलनेने तटस्थ
- ड) पूर्णपणे तटस्थ

६. बॅनवॅगन परिणामामुळे बाजार मागणी वक्र..... होतो.

- अ) अधिक लवचिक
- ब) कमी लवचिक
- क) तुलनेने तटस्थ
- ड) एकक लवचिक

७. पुरावठ्यामधील वाढीबरोबर पुरवठा वक्र हा

- अ) उजवीकडे जाईल
- ब) डावीकडे जाईल
- क) मागील बाजूस वळेल
- ड) उर्ध्वगामी जाईल

८. बाजार मागणी आहे.

- अ) सर्व वैयक्तिक मागणीची बेरीज
- ब) प्रचलित सरासरी किंमत मागणी
- क) विचारलेली किंमत देण्याची क्षमता

ड) पूर्णपणे मुक्त बाजारातील मागणी

९. उत्पादनाचे कार्य _____ मधील परस्परसंबंध दर्शविते.

अ) वस्तू व सेवा

ब) आदाने व प्रदाने

क) मूल्य व किंमत

ड) मागणी व पुरवठा

१०. प्रमाणाच्या अंतर्गत बचती हे उत्पादनाचे फायदे आहेत.

अ) छोट्या प्रमाणावरील

ब) मोठ्या प्रमाणावरील

क) मध्यम प्रमाणावरील

ड) पर्याप्त प्रमाणावरील

११. प्रमाणाच्या अंतर्गत बेबचतीचे महत्वाचे कारण..... हे आहे.

अ) वाढते घटक खर्च

ब) व्यवस्थापनाचे घटते फल

क) वाढता उत्पादन खर्च

ड) प्रदूषण

१२. खर्च हे मालकीच्या उत्पादन घटकांचे संधी खर्च आहेत व त्यांचा वापर हा संयोजकाकडून केला जातो.

अ) व्यक्त खर्च

ब) अव्यक्त खर्च

क) बदलते खर्च

ड) स्थिर खर्च

१३. स्पर्धेवर आधारित, बाजाराची रचना _____ सारख्या दोन विस्तृत

श्रेणींमध्ये वर्गीकृत केली गेली आहे.

अ) परिपूर्ण स्पर्धात्मक आणि अपूर्ण स्पर्धात्मक

ब) उघडा आणि बंद

क) स्थानिक आणि राष्ट्रीय

ड) अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय

१४. _____ ही एक काल्पनिक परिस्थिती आहे जी वास्तविक जगात लागू होत नाही.

- अ) सापेक्ष मत्तेदारी
- ब) अल्पाधिकार
- क) परिपूर्ण स्पर्धा
- ड) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धा

१५. जेव्हा व्यवसाय संस्थांच्या वस्तूसाठी _____ बाजारपेठा असतात तेव्हा किंमत भेदभाव करणे सोपे होते.

- अ) समान आणि अद्वितीय/असाधारण
- ब) वेगळ्या आणि सुस्पष्ट
- क) एकल आणि समान
- ड) एकल आणि अद्वितीय/असाधारण

प्र.५

खालील बाबींवर टीप लिहा. (कोणत्याही ३)

- अ) उत्पादन शक्यता वक्र
- ब) मागणीचे निर्धारक
- क) दीर्घकालीन आणि अल्पकालीन उत्पादन फलन
- ड) शिकाऊ वक्र
- इ) पूर्ण स्पर्धा आणि मत्तेदारी यातील फरक

१५
